

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 210/08-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. júla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č. I/132/3562-19998/08/Fre, BP č. 24/08 a postupom sekcie kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č. 1473-4/2008/IP-52/OPS a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2008 doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod č. I/132/3562-19998/08/Fre, BP č. 24/08 a postupom sekcie kontroly a boja proti korupcii

Úradu vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“) v konaní vedenom pod č. 1473-4/2008/IP-52/OPS.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že 15. februára 2008 podal sťažovateľ podľa zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach (ďalej len „zákon o sťažnostiach“) *„Sťažnosť – porušenie individuálnych a subjektívnych práv sťažovateľa – nečinnosť orgánu verejnej správy (Oznámenie č. j. 695/231/5349/08/Bač, zo dňa 23. 01. 2008)“*, ktorú adresoval daňovému riaditeľstvu. V predmetnej sťažnosti namietal postup Daňového úradu K. (ďalej len „správca dane“) v súvislosti s neprerokovaním námietok na nesprávny postup zamestnanca správcu dane v rámci daňového konania. Podľa vyjadrenia sťažovateľa daňové riaditeľstvo neprešetrilo namietaný postup správcu dane, ale podanie mu vrátilo listom č. k. I/132/3562-19998/08/Fre BP č. 24/08 z 20. februára 2008. Vzhľadom na to, že sťažovateľ prejavil nespokojnosť s vybavením svojej sťažnosti, listom zo 14. marca 2008 požiadal úrad vlády o kontrolu nesprávneho postupu pri prijímaní, evidovaní a vybavovaní jeho sťažnosti daňovým riaditeľstvom. Podaním č. k. 1473-4/2008/IP-52/OPS z 1. apríla 2008, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 4. apríla 2008, mu úrad vlády oznámil, že jeho podanie bolo postúpené na vybavenie Ministerstvu financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

Sťažovateľ sa domnieva, že orgány, na ktoré sa obrátil so svojimi podaniami v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o sťažnostiach, nepostupovali v zmysle platnej právnej úpravy. Podľa udania sťažovateľa daňové riaditeľstvo mu jeho sťažnosť nevybavilo a vrátilo späť odvolávajúc sa na to, že on samotný je súdny exekútor, a teda orgán verejnej správy, ktorého podanie sa nemôže posúdiť ako sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach, pretože ním poukazuje na nesprávnu činnosť iného orgánu verejnej správy. V tejto súvislosti však sťažovateľ argumentoval tým, že predmetnú sťažnosť podával ako daňový subjekt - účastník konania, ktorému takéto právo priznáva zákon Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov. Na podporu svojich tvrdení sťažovateľ zároveň uviedol: *„Žiadne ustanovenie zákona č. 511/1992 Zb., ani zákona o sťažnostiach nevyklučuje možnosť, aby fyzická osoba, ktorá má postavenie verejného činiteľa v inom konaní,*

v ktorom jej práva a povinnosti nie sú definované jej postavením súdneho exekútora nemohla využívať prostriedky ochrany, ktoré zákon každému účastníkovi takéhoto konania poskytuje. Nakoniec, táto skutočnosť vyplýva aj z článku 12 ods. 2 Ústavy SR.“

Sťažovateľ zdôraznil, že na uvedené skutočnosti upozornil aj úrad vlády vo svojom podaní zo 14. marca 2008, ale podľa jeho vyjadrenia úrad vlády ako ústredný orgán štátnej správy aj pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností namiesto toho, aby vykonal kontrolu vybavenia jeho sťažnosti, uvedenú vec postúpil poukazujúc na jednotlivé ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole v štátnej správe“) a zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o organizácii činnosti vlády“) ministerstvu. Sťažovateľ je toho názoru, že takýmto spôsobom mu úrad vlády znemožnil domôcť sa ochrany jeho práv spôsobom súladným so zákonom.

Sťažovateľ zastáva názor, že uvedeným postupom daňového riaditeľstva a úradu vlády došlo k porušeniu jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy, a preto žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Právo sťažovateľa na inú právnu ochranu zakotvené v článku 46 ods.1 Ústavy SR v spojení s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR, postupom Úradu vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii vo veci sp. zn. 1473-4/2008/IP-52/OPS bolo porušené.

Právo sťažovateľa na inú právnu ochranu zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR, postupom Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky vo veci sp. zn. I/132/3562-19998/08/Fre, BP č. 24/08 bolo porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Úradu vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii, aby vo veci vedenej na Úrade vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii pod sp. zn. 1473-4/2008/IP-52/OPS porušovať namietané práva sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Daňovému riaditeľstvu Slovenskej republiky, aby vo veci vedenej na Daňovom riaditeľstve Slovenskej republiky vo veci sp. zn. I/132/3562-19998/08/Fre, BP č. 24/08 porušovať namietané práva sťažovateľa.

Odporcovia sú povinní nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa § 11 ods. 1 zákona o sťažnostiach na vybavenie sťažnosti je príslušný vedúci orgánu verejnej správy. Ak sťažnosť smeruje proti vedúcemu tohto orgánu, vybavuje ju najbližší nadriadený orgán. Ak taký orgán nie je, na vybavenie sťažnosti v oblasti štátnej správy je príslušný ústredný orgán štátnej správy na kontrolu vybavovania sťažností.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o organizácii činnosti vlády Ministerstvo financií Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť financií, daní a poplatkov.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o organizácii činnosti vlády Úrad vlády Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy... aj pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností.

Podľa § 1 ods. 1 zákona o kontrole v štátnej správe kontrolu plnenia úloh štátnej správy vykonávajú

- a) Úrad vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“),
- b) iné orgány štátnej správy (§ 6) (ďalej len „orgány kontroly“).

Podľa § 1 ods. 2 zákona o kontrole v štátnej správe orgány kontroly uvedené v odseku 1 vykonávajú vonkajšiu kontrolu v rozsahu svojej pôsobnosti vymedzenej osobitnými predpismi a vnútornú kontrolu ako súčasť plnenia svojich úloh v príslušnom odvetví štátnej správy.

Podľa § 2 ods. 1 písm. d) zákona o kontrole v štátnej správe úrad vlády vykonáva kontrolu vybavovania petícií a sťažností.

Podľa § 3 písm. a) zákona o kontrole v štátnej správe kontrolná pôsobnosť úradu vlády podľa § 2 sa vzťahuje na ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, im podriadené orgány, ako aj na iné štátne orgány, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o kontrole v štátnej správe iné orgány štátnej správy podľa tohto zákona sú ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o kontrole v štátnej správe orgány kontroly sú povinné vytvoriť v rámci svojej pôsobnosti funkčný systém vnútornej kontroly.

Podľa § 7 ods. 4 písm. b) zákona o kontrole v štátnej správe orgány kontroly v rámci vnútornej kontroly a v rozsahu svojej pôsobnosti kontrolujú najmä vybavovanie petícií, sťažností, oznámení a podnetov a podľa vecnej príslušnosti ich aj prešetrujú.

Pri prerokovaní časti sťažnosti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy postupom daňového riaditeľstva v súvislosti so spôsobom prerokovania sťažnosti sťažovateľa na postup správcu dane, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity svojho konania o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva alebo slobody, v dôsledku ktorého je o nej ústavný súd oprávnený konať len vtedy, keď sťažovateľ nemá k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy pred iným orgánom štátu. Ústavný súd už predtým rozhodol, že nemá právomoc konať o návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby na vyslovenie porušenia jej základných práv, ak im poskytuje ochranu právny poriadok použitím opravného alebo iného právneho prostriedku pred iným orgánom verejnej moci (obdobne napr. II. ÚS 250/03, III. ÚS 51/07).

Vychádzajúc z uvedenej judikatúry, ako aj z citovaných právnych predpisov ústavný súd dospel k záveru, že na prešetrenie postupu vybavenia sťažnosti daňovým riaditeľstvom bolo v prvom rade povolané ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy aj pre oblasť financií, daní a poplatkov (§ 7 ods. 1 zákona o organizácii činnosti vlády), ktoré s poukazom na § 1 ods. 1 písm. b), § 6 ods. 1 písm. a) a § 7 ods. 1 a 4 písm. b) zákona o kontrole v štátnej správe v rámci vnútornej kontroly bolo kompetentné prešetriť a skontrolovať

postup daňového riaditeľstva. Až následne, a to aj s prihliadnutím na § 11 ods. 1 zákona o sťažnostiach, § 24 ods. 1 zákona o organizácii činnosti vlády, § 1 ods. 1 písm. a), § 2 ods. 1 písm. d) a § 3 písm. a) zákona o kontrole v štátnej správe by nastupovala právomoc úradu vlády na kontrolu vybavenia sťažnosti ministerstvom. Napokon so skutočnosťou, že na prešetrenie postupu daňového riaditeľstva bol pred právomocou ústavného súdu príslušný iný orgán, bol stotožnený aj samotný sťažovateľ, keď jeho postup namietal podaním, síce nie adresovaným ministerstvu, ale priamo úradu vlády.

Zistené skutočnosti boli podkladom záveru ústavného súdu o tom, že sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (napr. III. ÚS 178/08, II. ÚS 276/08).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy postupom úradu vlády v súvislosti s neprešetrením jeho sťažnosti na postup daňového riaditeľstva, ale jej postúpením ministerstvu.

Z namietaného listu úradu vlády č. 1473-4/2008/IP-52/OPS z 1. apríla 2008 okrem iného vyplýva:

«Po posúdení predmetu podaní uvádzame, že vecná pôsobnosť Úradu vlády SR v oblasti vybavovania petícií a sťažností je stanovená zákonom č. 575/2001 Z. z. a zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 10/1996 Z. z.“). Podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. je Úrad vlády SR ústredným orgánom štátnej správy pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností. Podľa § 2 ods. 1 písm. d) zákona č. 10/1996 Z. z. tento úrad vykonáva aj kontrolu vybavovania petícií a sťažností, pričom podľa § 3 písm. a) citovaného zákona sa kontrolná pôsobnosť Úradu vlády SR na výkon kontroly podľa § 2 vzťahuje na ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, im podriadené orgány, ako aj na iné štátne orgány, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

Vaše námietky v podaniach zaslaných na Úrad vlády SR smerovali proti postupu DR SR Banská Bystrica, ktoré je v zriaďovateľskej pôsobnosti MF SR a samostatnému oddeleniu sťažnosti MF SR, ktoré je súčasťou organizačnej štruktúry tohto ministerstva.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, nie jej na vykonávanie kontroly týchto orgánov vecne príslušná sekcia kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády SR. V zmysle § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 10/1996 Z. z. takúto kontrolu vykonávajú iné orgány štátnej správy (podľa § 1 ods. 1 písm. b) tohto zákona označované ako „orgány kontroly“), pričom vo Vašom prípade je týmto orgánom kontroly MF SR...

Kontrolu, ktorej vykonania ste sa vo svojich podaniach dožadovali (s odvolaním sa na nesprávne ustanovenia zákona), je kontrola podľa § 21 zákona č. 152/1998 Z. z., pričom z ods. 1 citovaného ustanovenia vyplýva, že uvedenú kontrolu vykonáva v orgánoch verejnej správy vedúci alebo ním poverená osoba.

Vzhľadom na uvedené Vám oznamujeme, že tieto podania aj s ich prílohou boli postúpené MF SR na zabezpečenie ich vybavenia s tým, aby Vás o výsledku informovali priamo a kópiou odpovede aj sekciu kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády SR.»

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07, III. ÚS 99/08).

Ústavný súd v rámci doterajšej rozhodovacej činnosti uviedol, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (obdobne napr. I. ÚS 56/01, I. ÚS 136/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 32/08).

Ústavný súd zistil, že úrad vlády namietaným listom č. 1473-4/2008/IP-52/OPS z 1. apríla 2008 sťažovateľovi jasne, s poukázaním na príslušné zákonné ustanovenia, oznámil, z akého dôvodu bola jeho sťažnosť postúpená na vybavenie ministerstvu. Z toho nepochybne vyplýva, že úrad vlády vecne sťažnosť nevybavil v prospech, resp. neprospech sťažovateľa, ale ju len posunul na vybavenie príslušnému orgánu verejnej moci, pričom tento svoj úkon aj náležite odôvodnil. Uvedený postup úradu vlády s poukázaním na odôvodnenie tohto rozhodnutia v časti, v ktorej sa ústavný súd zaoberal dôvodmi odmietnutia sťažnosti pre nedostatok právomoci, považuje ústavný súd za súladný so zákonom.

Zistené skutočnosti zatiaľ vylučujú, aby bolo vôbec možné uvažovať o porušení základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy postupom úradu vlády. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom úradu vlády a namietanými článkami ústavy, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júla 2008